

สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จ การศึกษาระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร มี วัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. สํารวจสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ป.ช. จาก วิทยาลัยช่างศิลป์
2. ศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ป.ช. จากวิทยาลัยช่างศิลป์
3. สํารวจความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ป.ช. ที่มีต่อหลักสูตร ประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง จากวิทยาลัยช่างศิลป์
4. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และขอเสนอแนะที่มีต่อหลักสูตรและการจัด หลักสูตรประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง จากวิทยาลัยช่างศิลป์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง จากวิทยาลัยช่างศิลป์ ในปีการศึกษา 2513 - 2522 จำนวน 300 คน และผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างในปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ประกอบอาชีพจำนวน 110 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และใช้วิธีการทาง ไปรษณีย์รวมทั้งการติดต่อด้วยตนเองจากผู้ตอบที่สามารถติดต่อได้ในการส่งและเก็บรวบรวม แบบสอบถาม ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้สำเร็จการศึกษาเป็นจำนวน 211 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 70.33 และได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างเป็นจำนวน 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.45

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้วิเคราะห์โดยแบ่งตามประเภทของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้สำเร็จการศึกษา
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ใช้การร้อยละ
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้การสรุปตามความถี่และร้อยละ
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพ ใช้การร้อยละ และข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอาชีพ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ศึกษาต่อ หรือ กำลังศึกษาต่อ ใช้การร้อยละ
 - ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพและผู้ที่ได้ศึกษาต่อ เกี่ยวกับรายวิชาต่างๆในหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้การสรุปตามความถี่และร้อยละ
 - ตอนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ที่ว่างงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ใช้การร้อยละ

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้การสรุปตามความถี่และร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา

- 1.1 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ป.ช. จากวิทยาลัยช่างศิลป์ เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.82 เพศหญิงร้อยละ 33.18
- 1.2 ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยในปัจจุบัน 22 ปี
- 1.3 วุฒิทางการศึกษาในปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 45.50 อยู่ในระดับ ป.ป.ช.

2. สถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

- 2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาได้ประกอบอาชีพร้อยละ 54.03 ศึกษาต่อร้อยละ 27.01 ประกอบอาชีพและศึกษาต่อควบคู่ไปควยร้อยละ 16.11 และว่างงานร้อยละ 2.85
- 2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพส่วนใหญ่ได้ทำงานในบริษัทห้างร้าน เอกชนร้อยละ 47.30 หน่วยงานรัฐบาลร้อยละ 33.78 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 4.05 และประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 14.87 โดยมีตำแหน่งหน้าที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.95 เป็นพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ และเป็นครูอาจารย์เท่ากับเป็นเจ้าของกิจการร้อยละ 14.86
- 2.3 ลักษณะงานอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาปรากฏว่า ทำงานศิลปประเภท Art Works ร้อยละ 62.16 มีอาชีพครูร้อยละ 14.86 และทำงานอื่นๆ ได้แก่ งานสารบรรณ และการเงิน เป็นคน ร้อยละ 28.39

3. ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

- 3.1 ผู้สำเร็จการศึกษาได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง และได้ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพของตนเองอยู่ในระดับดีเกือบทุกเรื่อง นอกจากความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดีและความรู้ในวิชาสามัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับพอใช้
- 3.2 ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างได้ประเมินผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นความปัญหาและอุปสรรคในการปกครองบังคับบัญชาที่อยู่ในระดับน้อย
- 3.3 เหตุผลที่ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างพอใจในผลงานส่วนใหญ่ของผู้สำเร็จ

การศึกษาเพราะเป็นผลงานที่มีคุณภาพ ส่วนเหตุผลที่ไม่พอใจเพราะผลงานมีปริมาณน้อย

3.4 เหตุผลที่ยุ้บังคับบัญชาหรือนายจ้างพอใจในตัวผู้สำเร็จการศึกษาเนื่องจากความประพฤติ และเหตุผลที่ไม่พอใจเนื่องจากความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

4. ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์

4.1 ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.21$)

4.2 รายวิชาที่มีในหลักสูตรและมีประโยชน์มากในการประกอบอาชีพ ได้แก่ รายวิชาส่วนใหญ่ในหมวดวิชาศิลป วิชาความเข้าใจภาษาอังกฤษ วิชาสนทนาภาษาอังกฤษ และวิชาจิตวิทยา

4.3 รายวิชาที่มีในหลักสูตรและมีประโยชน์มากในการศึกษาต่อ ได้แก่ รายวิชาส่วนใหญ่ในหมวดวิชาศิลป วิชาความเข้าใจภาษาอังกฤษ วิชาไวยากรณ์อังกฤษ วิชาสนทนาภาษาอังกฤษ และวิชาจิตวิทยา

4.4 รายวิชาที่มีในหลักสูตรแต่มีประโยชน์น้อยต่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ รายวิชาส่วนใหญ่ในหมวดวิชาสามัญ รายวิชาส่วนใหญ่ในหมวดวิชาการศึกษา และบางวิชาในหมวดวิชาศิลป คือ ภาพลายไทย ภาพพิมพ์ สถาปัตยกรรมไทย ประติมากรรม เครื่องเคลือบ และลายรดน้ำ

4.5 รายวิชาที่มีในหลักสูตรแต่มีประโยชน์น้อยต่อการศึกษาต่อ ได้แก่ รายวิชาส่วนใหญ่ในหมวดวิชาสามัญ รายวิชาส่วนใหญ่ในหมวดวิชาการศึกษา บางวิชาในหมวดวิชาศิลป คือ สถาปัตยกรรมไทย ลายรดน้ำ และเครื่องเคลือบ

4.6 รายวิชาที่ไม่มีในหลักสูตรแต่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ ได้แก่ งานศิลปประเภท Art Works การถ่ายรูป การออกแบบทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับการพิมพ์ หนังสือ การตลาดและการประเมินราคางาน เป็นต้น

4.7 รายวิชาต่างๆที่มีประโยชน์น้อยหรือไม่มีประโยชน์เลยเพราะเนื้อหาที่จะใช้ได้น้อยเกินไป ได้แก่ รายวิชาในหมวดวิชาสามัญและหมวดวิชาการศึกษาทุกวิชา บางวิชาในหมวดวิชาศิลป คือ ภาพพิมพ์ เครื่องเคลือบ ลายรดน้ำ และสถาปัตยกรรมไทย เป็นต้น

4.8 รายวิชาต่างๆที่มีประโยชน์น้อยหรือไม่มีประโยชน์เลยเพราะเนื้อหามากเกินไป ได้แก่ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิชาส่วนใหญ่ในหมวดศึกษาศาสตร์ ภาพพิมพ์ และสถาปัตยกรรมเป็นต้น

4.9 รายวิชาต่างๆที่มีประโยชน์น้อยหรือไม่มีประโยชน์เลยเพราะเนื้อหามากเกินไป ได้แก่ คณิตศาสตร์ จิตวิทยา หลักการศึกษา และหลักการสอน เป็นต้น

4.10 รายวิชาต่างๆที่มีประโยชน์น้อยหรือไม่มีประโยชน์เลยเพราะเนื้อหาไม่ทันสมัย ได้แก่ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา จิตวิทยา หลักการศึกษา หลักการสอน เครื่องเคลือบ และตกแต่ง เป็นต้น

4.11 รายวิชาต่างๆที่มีประโยชน์น้อยหรือไม่มีประโยชน์เลยเพราะมีเวลาในการปฏิบัติน้อย ได้แก่ วิชาสนทนาภาษาอังกฤษ วิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ทุกวิชา เครื่องเคลือบ ตกแต่ง ลายรดน้ำ สถาปัตยกรรมไทย ภาพลายไทย จิตรกรรม และประติมากรรม เป็นต้น

5. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการปรับปรุงหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์

5.1 ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 92.89 เห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์

5.2 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 68.25 ให้ปรับปรุงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยร้อยละ 42.18 เสนอให้ผลิตช่างศิลป์สาขาต่างเพียงอย่างเดียว

5.3 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 89.57 ให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย และร้อยละ 86.26 ให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เข้มข้น โดยส่วนใหญ่เสนอให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาศิลป์

5.4 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 34.60 ให้ตัดรายวิชาที่ไม่เป็นประโยชน์ ออกจากหลักสูตร โดยส่วนมากเป็นรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ

5.5 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 49.76 ให้เพิ่มรายวิชาที่เป็นประโยชน์ ได้แก่ การถ่ายรูป งานศิลปะประเภท Art Works การออกแบบทั่วไป ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการโฆษณา พาณิชยศิลป์ เป็นต้น

5.6 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 37.91 ให้มีวิชาเลือกในหลักสูตร ได้แก่ วิชาการถ่ายรูป การออกแบบทั่วไป เป็นต้น

6. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

6.1 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 82.94 ให้เชิญอาจารย์พิเศษมาให้ความรู้เพิ่มเติม และร้อยละ 60.66 ให้ปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์

6.2 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 41.71 ให้ปรับปรุงระยะเวลาในการฝึกสอน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 30.81 ให้เพิ่มเวลาในการฝึกสอนให้มากขึ้น และร้อยละ 53.55 ให้เพิ่มเวลาในการปฏิบัติงานศิลปะ

6.3 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 69.67 ให้ปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยส่วนใหญ่ให้ปรับปรุงเรื่องวิธีการวัดผล

7. ปัญหาและอุปสรรคของผู้สำเร็จการศึกษา

7.1 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 46.62 ใ้ทำงานทำโดยอาศัยความสามารถของตนเอง

7.2 ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 45.27 ใ้ทำงานครั้งแรกทันทีที่สำเร็จการศึกษา มีเพียงร้อยละ 10.14 ที่ใช้เวลาในการหางานครั้งแรกมากกว่า 1 ปีขึ้นไป เหตุผลส่วนใหญ่เพราะเลือกงานที่ตรงตามความสนใจ

7.3 มีผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 35.81 ไม่เคยเปลี่ยนงานเลย และร้อยละ 64.19 เคยเปลี่ยนงานตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป เหตุผลส่วนใหญ่เนื่องจาก ลักษณะงานซ้ำซากจำเจและเงินเดือนน้อย

7.4 ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 62.84 มีปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ เนื่องจากมีงานที่รับผิดชอบมากเกินไปร้อยละ 21.62 สืบเนื่องมาจากหลักสูตรล่าสมัยร้อยละ 12.16 ไม่มีความรู้ในงานที่ปฏิบัติร้อยละ 10.81 และไม่ชอบลักษณะงานร้อยละ 10.81

8. ความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษา

8.1 ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาต่อในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 57.29 ส่วนใหญ่ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และวิทยาลัยช่างศิลป์

เป็นต้น ร้อยละ 38.83 ได้ศึกษาต่อในสถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นส่วนมาก

8.2 สาขาวิชาที่ได้ศึกษาต่อส่วนมากได้แก่ศิลปแขนงต่างๆคิดเป็นร้อยละ 72.33

8.3 การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 46.60 เป็นการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และร้อยละ 32.52 เป็นการศึกษาในระดับ ป.ม.ช.

8.4 ในการศึกษาต่อนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 80.79 ได้ศึกษาต่อขั้นที่สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ป.ช. เหตุผลเพราะส่วนมากเห็นว่าความรู้ความสามารถที่ได้จากหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้ ส่วนผู้ที่ได้ศึกษาต่อในภายหลังส่วนใหญ่เป็นเพราะสอบไม่ได้

8.5 ผู้ที่ศึกษาต่อร้อยละ 57.06 ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาต่อ ส่วนผู้ที่มีปัญหาส่วนมากเนื่องจากความรู้วิชาสามัญที่ได้ศึกษามาน้อยเกินไป

8.6 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ว่างงานส่วนมากกำลังอยู่ในระหว่างหางานทำมากกว่าเหตุผลอื่น และในระหว่างที่ว่างงานนี้มีบิดา - มารดา เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการทำขณะที่ยังว่างงานคือ การหางานพิเศษทำ

9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง เสนอแนะให้มีการปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพ คือ ให้เน้นการปฏิบัติงานศิลปเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง มีการแบ่งสาขาวิชาหรือแผนกวิชาเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด มีการฝึกงานหรือการทัศนศึกษาในบริษัทหรือหน่วยงานที่จะไปประกอบอาชีพเป็นต้น นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้ปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาด้านบุคลิกภาพ คือ การแต่งกายให้สุภาพเหมาะสม และการมีระเบียบวินัย เป็นต้น

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยนี้ทำให้ได้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.ป.ช. จากวิทยาลัย

ช่างศิลป์นั้นเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และผู้สำเร็จการศึกษาได้ประกอบอาชีพอย่างเดียวยุทธละ 54.03 ในขณะที่มีผู้ศึกษาต่ออย่างเดียวยุทธละ 27.01 ผู้ที่ประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการศึกษาต่อยุทธละ 16.11 และมีผู้ที่ว่างงานเพียงยุทธละ 2.85 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์นี้เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่จบในตัวได้ก็พอสมควร เพราะผลจากการวิจัยได้มีผู้สำเร็จการศึกษาประกอบอาชีพถึงยุทธละ 70 ขึ้นไป โดยมีผู้ที่ศึกษาต่ออย่างเดียวยุทธละ 27.01 เท่านั้น และผลการวิจัยนี้ตรงข้ามกับการวิจัยของ ศศิธร สิงหลชาติ¹ ที่ได้ติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จากสถานศึกษาเอกชน และพบว่าผู้สำเร็จอาชีวศึกษาจากสถานศึกษาเอกชนนั้นได้ไปศึกษาต่อมีจำนวนสูงมากกว่าผู้ที่ไปประกอบอาชีพ แต่เรื่องเหตุผลในการศึกษาต่อนั้นปรากฏว่าผลการศึกษาเหมือนกันคือ ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามาตามหลักสูตรไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้²

ในด้านการประกอบอาชีพนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ได้ทำงานในหน่วยงานเอกชนมากกว่าหน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานเอกชนนั้นจะให้อัตราเงินเดือนสูงกว่าอัตราเงินเดือนตามวุฒิตามบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ซึ่งขั้นต่ำจะได้รับเพียง 1,950 บาท³ เท่านั้นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือลักษณะงานในหน่วยงานเอกชนจะเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ใช้ความรู้ความสามารถได้มาก เนื่องจากในปัจจุบันมีกิจการด้านธุรกิจที่ต้องอาศัยศิลป์เป็นจำนวนมาก เช่น การโฆษณา การออกแบบ การตกแต่งตู้โชว์สินค้า เป็นต้น ส่วนประเภทงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำนั้นส่วนใหญ่คิดเป็นยุทธละ 58.98 ได้ทำงานเกี่ยวกับศิลป์ และยุทธละ 12.82 ได้ประกอบอาชีพครู ซึ่งนับว่าหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์นี้ได้ผลิตคนออกไปสอดคล้องกับจุดหมายได้ก็พอสมควร แต่ถ้ามพิจารณาในแง่ความสูญเสียไปลาทางการศึกษาแล้วจะ

¹ ศศิธร สิงหลชาติ, "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จากสถานศึกษาเอกชน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522) , หน้า 135.

² เรื่องเดียวกัน.

³ บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน 2524.

เห็นได้ว่าหลักสูตรดังกล่าวนี้ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่ เพราะในการจัดวิชาการศึกษาเป็นวิชาบังคับ สำหรับผู้เรียนทุกคนที่จะต้องเรียนในขณะที่มีผู้สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพครูศิลป์เพียง ร้อยละ 12.82 เท่านั้น และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรก็ได้เปิดกว้างที่จะให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ ประกอบอาชีพช่างศิลป์หรือเป็นครูศิลป์หรือไปศึกษาต่อ ดังนั้นทางวิทยาลัยควรที่จะได้มีการ ปรับปรุงหลักสูตรโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนวิชาต่างๆให้เหมาะสมกับการที่จะออกไป ประกอบอาชีพต่างๆต่อไป เพราะการปฏิบัติเช่นนี้จะก่อให้เกิดผลดีในด้านการเรียนการสอน กล่าวคือผู้เรียนจะได้เรียนวิชาต่างๆตามความถนัดไม่เกิดความท้อแท้หรือเบื่อหน่ายในการถูก บังคับให้เรียนวิชาชีพที่ตนเองไม่ปรารถนา และผู้สอนก็จะสอนได้อย่างสบายใจอีกด้วย และจาก การประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง ทำให้เชื่อได้ว่า หลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์นี้ได้อผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มี คุณภาพออกไปสู่ตลาดแรงงาน เพราะผู้บังคับบัญชาหรือไ้จ้างได้ประเมินผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ ในระดับดีเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นปัญหาและอุปสรรคซึ่งมีน้อย และตัวผู้สำเร็จการศึกษาเองก็ได้ ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเกือบทุกเรื่อง เช่นเดียวกัน ยกเว้นด้าน ความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดีและความรู้ในวิชาสามัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่อยู่ใน ระดับพอใช้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับความรู้ในวิชาสามัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษานั้น อาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็จการศึกษาเองมีพื้นฐานวิชาสามัญค่อนข้างต่ำอยู่แล้ว¹ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เลือกเรียนทางอาชีพศึกษาค้นคว้า และผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับการ วิจัยของ ศศิธร สิงหลชาติ² อีกเช่นกัน

ในค่านของหลักสูตรนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ขึ้นไปเห็นว่าควรจะมี

¹ ส่องสี ชุกติวงศ์, "ขบวนการวางแผนการศึกษา," ประมวลบทความการวางแผน การศึกษาและพัฒนากำลังคน (พระนคร: โรจพิพการศาสนา กรมการศาสนา, 2513), หน้า 78.

² ศศิธร สิงหลชาติ, "การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ.6) จาก สถานศึกษาเอกชน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 137.

การปรับปรุงหลักสูตร โดยผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 42.18 เห็นว่าหลักสูตรควรจะมีจุดมุ่งหมายในการผลิตช่างศิลป์สาขาต่างๆเพียงอย่างเดียว ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ไม่นิยมที่จะประกอบอาชีพครูอยู่แล้ว จึงเห็นว่าการเรียนวิชาการศึกษาคงจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้เสนอให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาศิลป์มากที่สุด (ตารางที่ 24) ในคำบรรยายวิชาต่างๆที่มีในหลักสูตรแต่ไม่ค่อยมีประโยชน์ในการประกอบอาชีพนั้นส่วนมากมักจะเป็นรายวิชาในหมวดวิชาสามัญและวิชาการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานหรือในการศึกษาคอนันส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับศิลป์ และในการศึกษาคอนันก็ได้ศึกษาคอนันทางด้านศิลป์ (ตารางที่ 32) โดยจะไม่ได้นำวิชาสามัญไปใช้ประโยชน์โดยตรงมากนักเอง จึงทำให้มองไม่ค่อยเห็นประโยชน์ ส่วนการที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้เสนอให้ตัดรายวิชาบางวิชาออกจากหลักสูตรนั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาแล้วจะเห็นได้ว่ามีจำนวนผู้ให้ความคิดเห็นค่อนข้างน้อย (ตารางที่ 25) นอกจากวิชาหลักภาษาไทย หน้าที่พลเมือง กีฬาธรรม และคณิตศาสตร์ ซึ่งแต่ละวิชาดังกล่าวนี้มีผู้เสนอให้ตัดออกประมาณร้อยละ 10 โดยสาเหตุของการที่ผู้สำเร็จการศึกษามองไม่เห็นความสำคัญของวิชาเหล่านี้ อาจเป็นเพราะว่า เนื้อหายากเกินไป เนื้อหาไม่ทันสมัย เนื้อหาที่จะใช้ประโยชน์ได้มีน้อยเกินไป เป็นต้น (ตารางที่ 18) ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของหลักสูตรดังกล่าวควรจะได้มีการวิเคราะห์เนื้อหาในรายวิชาเหล่านี้รวมทั้งวิชาอื่น ๆ ที่มีในหลักสูตร เพื่อที่จะได้มีการพัฒนาให้เหมาะสมต่อไปด้วย

ส่วนในคำปัญหาและอุปสรรคนั้นส่วนมากจะเป็นปัญหาของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ การมีงานที่รับผิดชอบมากเกินไป ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าความพอใจของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างขึ้นอยู่กับคุณภาพของงาน (ตารางที่ 12) และการที่จะได้ผลงานที่มีคุณภาพนั้นย่อมต้องอาศัยเวลาในการคิดสร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้นด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาคือ ทำให้ปริมาณงานไม่เป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง (ตารางที่ 12) ปัญหาดังกล่าวนี้สมควรที่หน่วยงานต่างๆควรจะได้คำนึงถึง เพราะการที่ผู้สำเร็จการศึกษามีงานที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไปย่อมจะทำให้เกิดความท้อแท้และเบื่อหน่ายได้

ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ของวิทยาลัยช่างศิลป์

วิทยาลัยช่างศิลป์ควรดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรจะเน้นให้ชัดเจนลงไปว่า ต้องการจะผลิตครูศิลป์หรือช่างศิลป์ เพื่อที่จะได้กำหนดเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อไป
2. เนื้อหาวิชาต่างๆ ควรจะได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการนำไปใช้ให้มากที่สุด และนอกจากนั้นควรมีการจัดวิชาเลือกให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเองอีกด้วย
3. การเรียนการสอนควรใช้วิธีการสอนหลายๆ แบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะวิชานั้นๆ และถ้าเป็นไปได้ควรมีการเชิญอาจารย์พิเศษหรือบุคคลภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับผู้เรียนด้วย เกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนบริการต่างๆ ควรจะได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสิ่งต่างๆ ดังกล่าวด้วย
4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนควรจะได้มีการจัดอบรมบุคลากรให้มีความเข้าใจในเรื่องการวัดผลที่ถูกต้องตรงกัน
5. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหลักสูตรต่อไป ควรมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ เช่น 3 - 5 ปี เป็นต้น โดยทางแผนกทะเบียนจะต้องมีการจัดทำทำเนียบนักศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. วิทยาลัยช่างศิลป์มีหลักสูตรหลายระดับ ทั้งนี้ควรจะได้มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรอื่นๆ ด้วย เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นสูง (ป.ม.ช.) เพื่อจะได้รู้ว่าหลักสูตรระดับอื่นๆ นั้นมีข้อบกพร่องหรือไม่
2. มีการศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยช่างศิลป์กับสถานศึกษาอื่นๆ ที่จัดการศึกษาในแขนงเดียวกัน เพื่อที่จะได้ทราบถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ